

Arbeids- og
inkluderingsdepartementet

Rapport

Statusrapport for handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet

Gjennomføring av tiltak per 2024

Innhold

Organisert arbeidsliv og styrket trepartssamarbeid	5
Styrke arbeidstakerrettigheter	7
Hindre utnyttelse av arbeidstakere	9
Mobilisere forbruker- og innkjøpsmakt	14
Øke kunnskapen om sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.....	17
Kontroll og oppfølging, og tverretatlig samarbeid.....	20
Internasjonalt samarbeid	24

Organisert arbeidsliv og styrket trepartssamarbeid

---

1. Øke skattefradraget for fagforeningskontingent

Regjeringen har i statsbudsjettene mer enn doblet det maksimale skattefradraget for innbetalt fagforeningskontingent fra 3 850 kroner til 8 000 kroner. Økningen gjelder både fradrag for fagforeningskontingent og for kontingent til visse yrkes- og næringsorganisasjoner.

---

2. Bidra til økt organisasjonsgrad og tariffavtaledekning i samarbeid med partene i arbeidslivet

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har i 2022, 2023 og 2024 gjennomført konferanser for å rette oppmerksomheten mot tiltak myndighetene og partene i arbeidslivet kan samarbeide om for å bidra til økte organisasjonsgrader og tariffavtaledekning. På konferansene er det lagt fram oppdaterte kartlegginger av det organiserte arbeidslivet og bruken av ulike tilknytningsformer i arbeidslivet.

Regelverket for innleie av arbeidstakere fra bemanningsforetak er endret, jf. tiltak 25, mens bestemmelsen om adgang til tidsbegrenset innleie etter avtale med tillitsvalgte er beholdt uendret. Dette bidrar relativt sett til økt handlingsrom for virksomheter som er bundet av landsomfattende tariffavtale med fagforening med innstillingsrett.

---

3. Styrke kunnskapen om et organisert arbeidsliv

Arbeidstilsynet har utviklet temasider om det organiserte arbeidslivet og hvordan ivareta de ulike tillitsvalgt- og verneombudsrollene. Partsarbeid er også lagt inn som en bolk på Arbeidsmiljøhjelpen, for å heve kunnskapen om partsarbeid blant brukerne av portalen.

Treparts bransjeprogram uteliv har valgt organisasjonsgrad som et av sine satsingsområder. Temaet er diskutert i bransjeprogrammet, som vil jobbe for å utarbeide målrettede tiltak for å øke organiseringen i bransjen.

4. Styrke samarbeidet mot svart økonomi (SMSØ) på regionalt og nasjonalt nivå

I Samarbeid mot svart økonomi (SMSØ) arbeider Skatteetaten og partene i arbeidslivet med tiltak for å bidra til like konkurransevilkår, gode arbeidsplasser og etterlevelse av regelverket. Samarbeidet består nå av LO, Unio, YS, KS, NHO, Virke og Skatteetaten. Samarbeidet har vist seg nyttig som en arena for å utveksle erfaringer og synspunkter, både for Skatteetaten og de øvrige partene.

Ny handlingsplan for SMSØ forventes slutført i løpet av 2024.

De regionale SMSØ-ene tilpasses partenes behov og kapasitet, samt risiko og lokale forhold. Det er gjennomført seminarer både internt hos partene, og egenutviklede seminarer innenfor temaene økonomisk kriminalitet, lønnsvilkår, og rettigheter og plikter for lærlinger. I tillegg arrangeres det en årlig konferanse spesielt beregnet på at de regionale SMSØ-ene skal få dele sine erfaringer, og få faglig oppdatering.

---

5. Gi støtte til Fair Play Bygg Norge

Etter forslag fra regjeringen ble det fra og med statsbudsjettet for 2023 innført et treårig tilskudd til Fair Play Bygg Norge med 2 mill. kroner årlig. I 2024 ble organisasjonen i tillegg styrket med ytterligere 2 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett. For statsbudsjettet 2025 er det etter forslag fra regjeringen innført et nytt treårig tilskudd på 2 mill. kroner årlig. Dette medfører at den totale støtten i både 2024 og 2025 er på 4 mill. kroner.

Ved å øke støtten til Fair Play Bygg Norge vil en kunne styrke partenes arbeid med informasjon og veiledning til utsatte arbeidsgivere/arbeidstakere og tips til myndighetene om useriøse aktører, og bidra til en styrket innsats på dette området.

---

6. Kollektiv søksmålsrett på flere områder

Fra 2024 ble det innført en godkjenningsordning for bemanningsforetak med strengere krav til dokumentasjon for bemanningsforetakene og styrking av håndheving og sanksjoner. Spørsmålet om å utvide adgangen til kollektiv søksmålsrett vil vurderes i lys av dette.

Styrke arbeidstakerrettigheter

---

7. Tydeliggjøre arbeidstakerbegrepet i arbeidsmiljøloven

I 2022 la regjeringen fram forslag til endringer i arbeidsmiljølovens arbeidstakerbegrep, jf. Prop. 14 L (2022–2023). Stortinget vedtok endringene i 2023, jf. Innst. 181 L (2022–2023) og lovvedtak 41 (2022–2023), som innebærer en presisering og tydeliggjøring av arbeidstakerbegrepet ved at sentrale momenter for klassifiseringen er tatt inn i lovteksten. Det er også innført en presumsjonsregel om at arbeidstakerstatus skal legges til grunn med mindre oppdragsgiver kan bevise at det foreligger et oppdragsforhold. Lovendringen trådte i kraft 1. januar 2024.

---

8. Sikre arbeidstakere tydelige og forutsigbare arbeidsvilkår

Stortinget har, etter forslag fra regjeringen, vedtatt endringer i lovverket som vil bidra til å sikre arbeidstakere tryggere og mer forutsigbare arbeidsvilkår, jf. Prop. 130 L (2022–2023) og Innst. 60 L (2023–2024). Endringene omfatter utvidede krav til hvilken informasjon som skal gis i den skriftlige arbeidsavtalen, regler om prøvetidens varighet ved midlertidige ansettelser, rett til å be om tryggere og mer forutsigbare arbeidsvilkår og to presumsjonsbestemmelser som får betydning ved mangelfull informasjon i arbeidsavtalen. Fristen for når arbeidsavtalen skal foreligge er forkortet fra én måned til syv dager, og fristen for å innta endringer i arbeidsavtalen er forkortet fra én måned til den dagen endringene trer i kraft. De nye reglene trådte i kraft 1. juli 2024.

---

9. Tydeliggjøre kravene til innkvartering som arbeidsgiver stiller til rådighet for arbeidstaker

1. juli 2024 trådte nye bestemmelser om innkvartering i kraft, i et nytt kapittel 3A i arbeidsplassforskriften. Gjennom disse bestemmelsene tydeliggjøres arbeidsmiljølovens krav til forsvarlig innkvartering. Endringene innebærer i all hovedsak en forskriftsfesting av Arbeidstilsynets tilsynspraksis.

10. Sikre arbeidstakeres rettigheter ved konkurs

Av handlingsplanen framgår det at regjeringen vil sette ned et offentlig utvalg som skal utrede mulige regelverksendringer for å sikre arbeidstakeres rettigheter og bekjempe useriøse aktører som utnytter konkursordningen. Tilsvarende kommer fram av Hurdalsplattformen. Utvalget er foreløpig ikke satt ned, men arbeidet med utarbeiding av mandat mv. er startet.

Hindre utnyttelse av arbeidstakere

---

11. Styrke Arbeidstilsynet

Regjeringen mener økt tilsynsinnsats er nødvendig for å forebygge og bekjempe sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Tilsyn er Arbeidstilsynets viktigste virkemiddel. I tildelingsbrevene i perioden er etaten gitt i oppdrag å ha en tydelig tilstedeværelse og økt synlighet i arbeidslivet. I tillegg skal Arbeidstilsynet legge til grunn en streng reaksjonsbruk ut fra alvorlighetsgrad og vesentlighet ved avdekket brudd på regelverket, og i større grad benytte overtredelsesgebyr når forholdene tilsier det. Grov arbeidslivskriminalitet og lovovertridelser hvor overtredelsesgebyr ikke vil ha tilstrekkelig effekt som sanksjon, skal rutinemessig politianmeldes, jf. tiltak 32 om effektiv bruk av sanksjoner.

Arbeidstilsynet er styrket med nærmere 70 mill. kroner i statsbudsjettene. I tillegg er det etter forslag fra regjeringen vedtatt en styrking på ytterligere 18 mill. kroner for 2025. Etatssamarbeidet mot arbeidslivskriminalitet i Innlandet ble i statsbudsjettet for 2024 styrket med 15 mill. kroner fordelt på de fire samarbeidende etatene.

Bruken av overtredelsesgebyr økte betydelig i 2023, og fra 1. juli i 2024 er den øvre rammen for overtredelsesgebyr økt fra 1,6 mill. kroner til om lag 6 mill. kroner. Flere forslag om å styrke Arbeidstilsynets virkemidler og forsterke innsatsen mot useriøsitet og arbeidslivskriminalitet har nylig vært på høring, jf. tiltak 32. I regjeringsperioden har Arbeidstilsynet styrket sin innsats innenfor kontroll av allmenngjøringsordningene, og mot ulovlig innleie. Etaten har blant annet utviklet, og forvalter, en ny godkjenningsordning for bemanningsforetak.

---

12. Styrke allmenngjøringsordningen

Arbeids- og inkluderingsdepartementet følger opp innspill fra partene i arbeidslivet og relevante offentlige instanser til hvordan allmenngjøringsordningen kan styrkes. Departementet jobber blant annet med et forskningsoppdrag og et høringsnotat om regelverksendringer.

13. Vurdere endringer i utlendingsregelverket for å hindre utnyttelse av utenlandske arbeidstakere

Arbeids- og inkluderingsdepartementet jobber med å utrede behovet for endringer i utlendingsregelverket for å hindre utnyttelse av utenlandske arbeidstakere.

---

14. Styrke nettbasert informasjon om arbeidsforhold i Norge

Flere offentlige etater utvikler nettbasert informasjon, som skal gjøre opplysninger om arbeidsforhold og regelverk i Norge lettere tilgjengelig for utenlandske arbeidstakere.

Arbeidstilsynet videreutvikler nettstedet «Know your rights», som gir informasjon om rettigheter og plikter knyttet til arbeidsforhold i Norge, på følgende språk: engelsk, polsk, bulgarsk, estisk, litauisk, rumensk, russisk, ukrainsk, vietnamesisk, arabisk, latvisk og spansk. Siden 2023 er nettstedet bygget ut med latvisk, spansk og arabisk som nye språk.

Arbeidstilsynet videreutvikler også nettbasert informasjon som i første omgang rettes mot litauiske arbeidsgivere med arbeidstakere i Norge. Arbeidet er startet som et samarbeidsprosjekt med myndighetene i Litauen, finansiert med EØS-midler (Norway Grants).

Integrering- og mangfoldsdirektoratet har utviklet *nyinorge.no* til å bli et nettsted som samler informasjon fra offentlige myndigheter, som kan hjelpe utenlandske statsborgere i sin nye hverdag i Norge. Nettstedet er bygget opp ut fra livsfaser, og peker til relevante nettsteder som kan gi veiledning for den aktuelle livsfasen. For livsfasen arbeidsliv peker nettstedet til Arbeidstilsynet. no når det gjelder rettigheter i arbeidslivet: <https://www.nyinorge.no/en/work/>. Nettstedet er tilgjengelig på norsk, engelsk og ukrainsk.

Økokrim har på sin hjemmeside under «Kriminalitetsområder» en egen side om «Arbeidslivskriminalitet» hvor man finner informasjon og bl.a. kan formidle tips om lovbrudd. Videre finner man på hjemmesiden til Økokrim lenken «Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningscenter (NTAES)» som også har arbeidslivskriminalitet som tema.

---

15. Benytte sentrale møtepunkter som Skatteetatens ID-kontroll til å formidle informasjon til utenlandske arbeidstakere

Informasjon som gis til utenlandske arbeidstakere i møte med Skatteetaten, både på Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA) og Skatteetatens ID-kontor, er videreutviklet og forbedret. Blant annet informasjon om rettigheter og plikter i norsk arbeidsliv og det organiserte arbeidslivet i Norge. Informasjonen er tilgjengelig på seks språk. Det lenkes videre til Arbeidstilsynets nettside *knowyourrights.no* som har informasjon på flere språk. Det er også inkludert

kontaktinformasjon til Arbeidstilsynet. I tillegg er det utarbeidet en tverretattlig brosjyre som kan deles ut på utekontroller. Den samme informasjonen er inkludert på *sua.no*, som også tilbyr informasjon på flere språk. På SUA-sentrene overfører medarbeidere i politiet og Skatteetaten brukere til Arbeidstilsynet hvis de ser at brukerne kan ha nytte av mer informasjon om rettighetene de har i arbeidslivet.

Informasjon knyttet til misbruk av elektronisk ID er en del av informasjonen utenlandske arbeidstakere mottar. Blant annet om hvordan de kan beskytte sin elektroniske ID og hva de må gjøre hvis de mistenker at den elektroniske ID-en blir misbrukt.

Skatteetaten lanserte i 2024 en ny portal for innflytting som gjør at EØS-borgere, som har tilgang til en elektronisk ID, kan melde innflytting til Norge på nett. Formålet med portalen er blant annet kvalitetsheving og effektivisering, som kan gi bedre forutsetninger for å formidle relevant informasjon til utenlandske borgere som flytter til Norge. Det vil også være mulig å målrette og tilpasse informasjonen basert på de opplysninger personen gir i portalen.

---

16. Forbedre informasjonen til arbeidsgivere og oppdragsgivere om oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske arbeidstakere

Know Your Rights (KYR) – kommunikasjonstiltak rettet mot utenlandske arbeidstakere

Arbeidstilsynet fortsetter å videreutvikle kommunikasjonstiltak basert på erfaringer fra KYR-kampanjen. Arbeidstilsynet gjennomfører jevnlige annonsekampanjer i sosiale medier for å lede målgruppene inn på etatens nettside med budskap og filmer om lønn og minstelønn, arbeidskontrakt, arbeidstid, arbeidsmiljø og kontaktopplysninger til Arbeidstilsynet. En evaluering av KYR-kampanjen viser at den er vellykket.

Temasidene om minstelønn og allmengjøring av tariffavtaler er blant Arbeidstilsynets mest besøkte temasider, og temasiden har vært forbedret det siste året.

Arbeidstilsynet er også tilgjengelig for målgruppen fysisk på Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA), på telefon og chatt ved Svartjenesten og skriftlig på kontaktskjema på *arbeidstilsynet.no* på flere språk.

Veiledning rettet mot offentlige oppdragsgivere

Som en del av arbeidet med Norgesmodellen med seriøsitetskrav for offentlige innkjøp har DFØ (Direktoratet for offentlig forvaltning og økonomistyring), på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, utarbeidet anbefalinger om «beste praksis» for kontraktsoppfølging generelt og oppfølging av seriøsitetskrav spesielt.

Arbeidstilsynet bidrar med formidling til målgruppene, og har i sin veiledning valgt å legge vekt på kontrollansvaret og informasjon til virksomheter om hva som er minstekrav til kontroll og hvordan kontrollene kan gjøres på en enkel og hensiktsmessig måte.

Arbeidstilsynet gjennomførte et webinar i april 2024 med tittelen «Slik følger du opp kontrakter i praksis». Hovedmålgruppen for dette webinarer var kommuner, og det var svært stor deltakelse. I webinarer var det en gjennomgang av hvilke krav som stilles til kontraktsoppfølging og hvordan offentlige oppdragsgivere kan gjøre dette.

Veiledning i regi av treparts bransjeprogram transport

Et av satsingsområdene til treparts bransjeprogram transport er transportbestillere. Bransjeprogrammet var i november 2023 i Polen der de møtte polske myndigheter og arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner samt arrangerte et seminar der målgruppen var transportører. Videre hadde de i 2024 møter med svenske og danske myndigheter og arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner for å dele erfaringer om regelverk, veiledning, kontroll og funn i varebilbransjen. I tillegg er det gjennom bransjeprogrammet foreslått informasjonstiltak rettet mot ulike målgrupper av transportbestillere, samt at det planlegges å oppgradere en e-guide som retter seg mot bestillere av transporttjenester (både gods- og persontransport).

Frivillige organisasjoner og Arbeidstilsynet

Arbeidstilsynet har tatt initiativ til samarbeid med flere frivillige organisasjoner knyttet til veiledning rettet mot utenlandske arbeidstakere. De frivillige organisasjonene er en viktig kanal for å nå ut med informasjon til utenlandske arbeidstakere.

---

17. Styrke bistanden til arbeidstakere som utnyttes og til ofre for menneskehandel og tvangsarbeid

Regjeringen har besluttet å styrke innsatsen mot menneskehandel gjennom en ny strategi. Strategiarbeidet er igangsatt under ledelse av Justis- og beredskapsdepartementet, i samarbeid med flere andre departementer. Arbeidet vil innebære samarbeid mellom ulike sektorer og aktører, inkludert offentlige etater, frivillige organisasjoner og internasjonale aktører. Målet er å bekjempe menneskehandel på en helhetlig og effektiv måte.

Justis- og beredskapsdepartementet sendte i februar 2024 ut på høring et forslag til lovendringer for å motvirke grov utnyttning av utlendinger som er i en sårbar situasjon, selv om forholdet ikke kan kategoriseres som menneskehandel. Departementet arbeider nå for å ferdigstille en lovproposisjon så raskt som mulig i 2025.

Koordineringsenheten mot menneskehandel ga i 2024 ut en veileder om identifisering av mulige ofre for menneskehandel. Veilederen gir detaljerte indikatorer for å avdekke utnyttning av utenlandske arbeidere. Videre gis råd om hvordan man bør samtale med mulige ofre, og den redegjør for aktuelle hjelpetilbud og rettigheter.

Justis- og beredskapsdepartementet viderefører tilskuddsordningen på prostitusjons- og menneskehandelfeltet. Tildelingen for 2024 omfatter midler til organisasjoner som tilbyr rådgivning og oppfølging av arbeidsmigranter som har vært utnyttet. Blant mottakerne er Frelsesarmeen, Caritas og Kirkens Bymisjon.

---

18. Utrede etablering av digital oversikt over arbeidskontrakter

Arbeidstilsynet har fått i oppdrag å utrede spørsmålet om en eventuell etablering av en digital oversikt over arbeidskontrakter. Det er etablert en tverretattlig arbeidsgruppe med deltakere fra Arbeidstilsynet og Skatteetaten. På bakgrunn av innsiktsarbeidet ble gruppen utvidet med deltaker fra Arbeids- og velferds-etaten (Aa-registeret).

Gruppen har deltatt på møter i alle fire treparts bransjeprogram for å forankre problemforståelse og få innspill til kost/nytte vurderingene. Opprinnelig problemstilling er bekreftet og nyansert, og det vurderes så langt at nytten av en digital oversikt over arbeidsavtaler vil være stor, både for privat og offentlig sektor.

De første vurderingene er at en løsning vil måtte vektlegge sikker identifikasjon av partene som inngår arbeidsavtaler, og at innholdet i avtalen også bør være digitalisert i en strukturert form for å oppnå den forventede nytten. Innføring av en eventuell ordning vil påvirke samtlige arbeidsgivere og arbeidstakere i Norge, og flere etater på tvers av flere departement, inkludert, men ikke begrenset til Arbeidstilsynet, Skatteetaten, Arbeids- og velferdsstaten og Brønnøysundregistrene.

Det er naturlig å se digital oversikt over arbeidsavtaler i sammenheng med Aa-registeret, og at mye av informasjonen i arbeidsavtalene også blir rapportert inn i Aa-registeret. Gitt viktigheten av identifisering av arbeidstaker, og at arbeidsavtalen er et av grunnlagene for å få tildelt D-nummer, bør tiltaket sees i sammenheng med digital lommebok, jf. forordningen European Digital Identity Framework (eIDAS 2.0), som kommer i løpet av de nærmeste årene.

Arbeidsgruppen vil fortsette sitt arbeid og overleverer sine vurderinger til Arbeids- og Inkluderingsdepartementet.

Mobilisere forbruker- og innkjøpsmakt

---

19. Utvikle ordninger for deling av seriøsitetsinformasjon

Arbeidet er ikke igangsatt. utfordringene rundt forvaltningsansvaret og hjemmelsgrunnlag bør utredes nærmere. I det foreslåtte rammeverket var Brønnøysundregistrene skissert som databehandler, men de juridiske problemstillingene ligger primært hos andre. Dette tiltaket følges opp av Nærings- og fiskeridepartementet.

I forbindelse med tematikken som gjelder deling av offentlig informasjon med private virksomheter, har Skatteetaten ledet en arbeidsgruppe som har utforsket mulighetsrommet rundt hvordan etterlevelse kan bygges inn i næringslivets prosesser og samfunnets digitale infrastruktur, gjennom at relevante virksomhetsdata gjøres tilgjengelig mellom ulike aktører i et digitalt økosystem. Arbeidet bygger på en grunnidé om at data gjenbrukes i flere prosesser, til flere formål, og av flere aktører på en måte som ivaretar det offentliges taushetsplikt og uten at det går på bekostning av personvern. På denne måten vil det digitale økosystemet bidra til at troverdigheten til dataene blir høyere og gir et bedre beslutningsgrunnlag i kontraktsforhold.

---

20. Videreutvikle Skatteetatens samarbeidsavtaler med offentlige oppdragsgivere og private entreprenører

Skatteetatens landsdekkende samarbeidsavtaler bidrar til at 28 av Norges største oppdragsgivere og entreprenører styrker sin kunnskap om hvordan de kan velge seriøse leverandører. Evaluering av samarbeidet fra 2024 gjennomført av Oslo Economics viser at samarbeidet bidrar til utestenging av useriøse aktører fra markedet og at nesten alle virksomheter erfarer at måloppnåelsen ved seriøsitetsarbeid har blitt styrket det siste året.

Skatteetaten vurderer hvordan samarbeidsavtaler kan gjøres mer tverretattlig, gjennom samarbeid og informasjonsdeling med a-krimsentrene og andre relevante etater. I første omgang kobles Skatteetatens samarbeidsavtale med Vegvesenet sammen med a-krimsentret i Vestland, for å redusere risiko for arbeidslivskriminalitet i byggingen av Sotrasambandet. Slike vurderinger gjøres også mot andre a-krimsentre. For å forsterke videreutvikling av avtalene på

tverretattlig plan har Skatteetaten kontakt med Arbeidstilsynet på enkelte av prosjektene.

Skatteetaten har i 2024 inngått samarbeidsavtaler med store markedsaktører i andre risikobrancher enn bygg- og anlegg, bl.a. har etaten formalisert samarbeidet med store innkjøpere innenfor transportnæringen og innenfor telekom. Etaten er også i dialog med partene innenfor fiskerinæringen for å videreutvikle tiltaket.

---

21. Formidle informasjon til forbrukere gjennom «Tett på» og handlehvitt.no

Tettpå

Aktivitetene i tiltaket omfatter telefonveiledning til forbrukere i risikogruppen, filmkampanjer, automatisering for å nå ut til flest mulige forbrukere, og samarbeid med finansnæringen. Skatteetaten jobber med å automatisere løsninger for å informere om valg av seriøse håndverkere. Fra 1. januar 2023 fikk personer i målgruppen «kjøp av eiendom» automatisk brev i Altinn. Skatteetaten arbeider nå med å få til tilsvarende løsning for målgruppen «byggesøknad».

Skatteetaten og bransjeorganisasjoner innen rør-, el- og tømrerfaget har sammen laget tre Tettpå-filmer for å bidra til at flere blir i stand til å velge seriøse håndverkere. Filmkampanjer i sosiale medier har nådd bredt ut, med nesten 10 mill. visninger fordelt på tre kampanjer. Gjennom Tettpå samarbeider etaten med finansnæringen. Bankene har stor mulighet for å påvirke kunder til å velge seriøse håndverkere og dermed redusere risiko for svart arbeid og arbeidslivskriminalitet. Pilotprosjektet «Tettpå boligkjøper» er evaluert, og samarbeidet med finansnæringen gjennom Tettpå oppskaleres i 2024–2025.

Handlehvitt

Fra og med høsten 2024 er Facebooksiden til Handlehvitt deaktivert. Årsaken er at Skatteetaten har besluttet å avvikle all sin virksomhet på Facebook grunnet personvern hensyn. Markedsføring av Handlehvitt er flyttet til Google. Skatteetaten har jobbet med å optimalisere innholdet på nettsiden for å øke antall søketreff. I tillegg har betalt annonsering på Google blitt brukt siden slutten av juni. Dette har resultert i en økning i sidebesøk fra under 2 000 per måned i mai og juni til over 5 000 i august og september 2024. Nytt tema på handlehvitt.no i 2024 er Taxi. Det jobbes kontinuerlig med å få oppdragsformidlere på nett til å vise til Handlehvitt på sine plattformer.

---

22. Vurdere publisering av stansingsvedtak slik at innkjøpere og forbrukere lettere kan velge bort useriøse og kriminelle aktører

Arbeidstilsynet har etablert et pilotprosjekt om publisering av stansingsvedtak som pressmiddel, som i første omgang er knyttet til renholdsbransjen. Aktive stansingsvedtak mot virksomheter i renholdsbransjen vil nå publiseres på *arbeidstilsynet.no*. Per i dag er det ingen aktive stansingsvedtak i denne bransjen, men siden vil lanseres med neste aktuelle sak.

Etter ev. regelverksendringer innen transport kan piloten utvides til også å omfatte varebil. Sikre tilstrekkelig informasjon om etablerte godkjenningsordninger og innføre ny godkjenningsordning for bemanningsforetak

---

23. Godkjenningsordningen for virksomheter som tilbyr bilpleie, hjulskift og hjullagring

Arbeidstilsynet har jobbet systematisk med synliggjøring av godkjenningsordningen for manuell bilpleie, dekkskift og dekkhotell. Siden ordningen kom på plass 1. juli 2022, er det gjennomført to årlige informasjonskampanjer (vår og høst) rettet mot kjøpere av manuelle bilpleietjenester. I tillegg til har etaten:

- publisert flere nettsaker om Arbeidstilsynets tilsyn i denne delen av bilbransjen
- sendt informasjonsbrev til flere tusen virksomheter via Altinn
- vært aktive i sosiale medier (Facebook og LinkedIn) og påminnet forbrukere om ordningen og hvorfor det er viktig at de tar bevisste valg

Godkjenningsordningen for bemanningsforetak

Godkjenningsordningen trådte i kraft 1. januar 2024, og virksomhetene fikk mulighet til å sende inn søknadskjema via Altinn allerede fra slutten av november 2023. Antall godkjente bemanningsforetak i registeret er per oktober 2024 2 377. 582 søknader er etterkontrollert, hvorav 109 av disse har fått tilbaketrasket sin godkjennelse. I forbindelse med etablering av godkjenningsordningen hadde Arbeidstilsynet samarbeid med NHO Service og Handel rundt blant annet oppbyggingen av og innholdet i søknadskjemaet og gjennomførte et informasjonsmøte med NHO Service og Handel.

---

24. Vurdere innføring av et nasjonalt register for serveringsbevillinger

Brønnøysundregistrene har mange pågående utviklingsprosjekter som krever mye kapasitet i etaten. Nærings- og fiskeridepartementet vil derfor ikke kunne gi dem i oppdrag å bidra i etablering av et nytt nasjonalt register for serveringsbevillinger på nåværende tidspunkt, da det vil kunne gå ut over andre prioriterte prosjekter. I det tilfellet at det skal igangsettes arbeid med et slikt register, bør det skje i sammenheng med en nærmere gjennomgang av serveringsloven. Nærings- og fiskeridepartementet viser for øvrig til at eventuelle oppdrag som legges til Brønnøysundregistrene også må være fullfinansiert.

Helsedirektoratet har, på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet, satt i gang et arbeid for å utvikle et nasjonalt saksbehandlingssystem og søknadsportal for bevillinger etter alkoholloven, særavgiftsforskriften og serveringsloven. Formålet er å forenkle saksbehandling og dele data på tvers. Det arbeides nå med en utredning som skal publiseres innen utgangen av 2024.

Øke kunnskapen om sosial dumping og arbeidslivskriminalitet

---

25. Evaluere nye regler om innleie fra bemanningsforetak

Nye regler om innleie trådte i kraft 1. april 2023, med overgangsordning for inngåtte kontrakter fram til 1. juli. Arbeids- og inkluderingsdepartementet har, etter dialog med partene i arbeidslivet, satt i gang en følgeevaluering, som gjennomføres av Fafo i samarbeid med Samfunnsøkonomisk analyse. Det legges fram delrapporter ved utgangen av 2024 og 2025, med sluttrapport 2026. Flere av organisasjonene i arbeidslivet gjennomfører også egne kartlegginger.

---

26. Forbedre statistikk om bruk av innleie

Statistisk sentralbyrå (SSB) har, etter avtale med Arbeids- og inkluderingsdepartementet, etablert egen kvartalsstatistikk om sysselsettingsutviklingen i utleienæringen. I 2023 og 2024 har SSB også publisert analyser av sysselsettingsutviklingen i utleienæringen og overganger i arbeidsmarkedet fra jobb i bemanningsbyrå til annet arbeid eller ut av arbeidsstyrken. Fra og med 2025 styrkes statistikkgrunnlaget ved at det innføres rapportering i a-ordningen om en arbeidstaker er utleid.

---

27. Få bedre kunnskap om bruk og omfang av ubetalt eller svært lavt betalt arbeid

Oslo Economics har, på oppdrag fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet, gjennomført en kartlegging av bruken av ubetalte stillinger i former som «praktikant», «internships», «trainee» o.l. En rapport ble lagt fram i november 2023, som konkluderte med at omfanget av ubetalte praktikantstillinger i Norge er lite.

28. Sammenstille tidligere evalueringer av tiltak mot sosial dumping, og kartlegge hvordan regelverk på arbeidslivsområdet etterleves og følges opp

I desember 2022 la KPMG fram en rapport som bidrag til evaluering av det tverretatlige samarbeidet mot arbeidslivskriminalitet. Det er tidligere gjennomført flere kartlegginger og evalueringer av tiltak mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Arbeids- og inkluderingsdepartementet vurderer å gjennomføre en kunnskapsoppsummering i form av en sammenstilling av disse studiene som grunnlag for videre vurderinger av kunnskapsbehov.

---

29. Øke forskningen på tema relatert til utenlandske arbeidstakere, sosial dumping, arbeidslivskriminalitet og menneskehandel

Det er generelt behov for å øke forskningen om tema som er relatert til utenlandske arbeidstakeres situasjon i Norge.

Norges forskningsråd følger opp disse problemstillingene gjennom sin portefølje velferd, kultur og samfunn (VELSAM). Arbeids- og inkluderingsdepartementet har i tildelingsbrevet gjort Norges forskningsråd oppmerksom på at det er behov for uavhengig forskning som kan gi økt kunnskap om påvirkningsfaktorer for, og konsekvenser av, arbeidslivskriminalitet og annen økonomisk kriminalitet, herunder utnyttelse av personer i arbeidslivet, tvangsarbeid og menneskehandel.

I 2024 har Arbeids- og inkluderingsdepartementet, i samarbeid med Justis- og beredskapsdepartementet, utlyst et eksternt FoU-prosjekt for å kartlegge omfang og karakteristiske trekk ved arbeidstakere i gråsonene mellom sosial dumping og tvangsarbeid/menneskehandel. Formålet er å få mer kunnskap om arbeidstakere som opplever ulike former for utnyttelse, lønnsstyveri mv. Slutt-rapporten skal leveres i november 2025.

Skatteetaten gjennomfører årlige spørreundersøkelser mot norske virksomheter. Undersøkelsene måler respondenters opplevelse av arbeidslivskriminalitet, herunder opplevelse av omfanget av denne type kriminalitet. Etatenes felles årsrapport omtaler resultatene fra undersøkelsene. Skatteetaten er også med i the OECD FTA Shadow Economy (SE) COI Expert Group on SE Measurement, der hensikten er å utveksle erfaringer med metoder for måling av skyggeøkonomien.

I henhold til stortingsmeldingen om økonomisk kriminalitet (Meld. St. 15 (2023–2024) *Felles verdier – felles ansvar. Styrket innsats for forebygging og bekjempelse av økonomisk kriminalitet*) skal Justis- og beredskapsdepartementet:

- Fortsette å gjennomføre regelmessige omfangsundersøkelser om økonomisk kriminalitet, eventuelt med fokus på særskilte områder eller typer av

økonomisk kriminalitet. Neste omfangsundersøkelse som igangsettes vil være på arbeidslivskriminalitet og lønnstyveri.

- Utrede bruken og effekten av administrative sanksjoner sammenlignet med straff.
- Styrke kunnskapen om situasjonen for arbeidstakere som har risiko for å bli utnyttet og utsatt for arbeidslivskriminalitet.

Når det gjelder kunnskapsinnhenting knyttet til arbeidet i treparts bransjeprogram, nevnes følgende:

- I regi av treparts bransjeprogram bil har Transportøkonomisk institutt fått i oppdrag å kartlegge forhold i bruktbilmarkedet. Bruktbilmarkedet er et av bransjeprogrammets satsningsområder.
- Treparts bransjeprogram uteliv har valgt organisasjonsgrad som ett av sine satsningsområder. Temaet er diskutert i bransjeprogrammet med den konklusjon å utarbeide et oppdatert kunnskapsgrunnlag, for å kunne utarbeide målrettede tiltak for å øke organiseringen i bransjen, jf. tiltak 3.
- I regi av treparts bransjeprogram renhold ble det gjennomført en konferanse om forbrukermarkedet i renholdsbransjen i september 2024, hvor blant annet et oppdatert kunnskapsgrunnlag ble foreslått som tiltak.

---

30. Følge opp evalueringen av Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter (NTAES)

Evalueringene fra KPMG og DFØ, viste bl.a. at det er et ønske om, og behov for, en utvidet adgang til informasjonsdeling. Dagens hjemmelsgrunnlag åpner ikke for at Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter (NTAES) kan dele informasjon om konkrete aktører med politiet og kontrolletatene til deres arbeid for å forebygge og bekjempe kriminalitet. Involverte departementer (Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Finansdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet) vil følge opp videreutvikling av NTAES, herunder vurdere muligheter for endringer i regelverket for å legge til rette for økt deling av informasjon fra senteret. Det vil også vurderes hvorvidt etterretningsprodukter i større grad kan benyttes til å fastsette felles målsettinger for det forebyggende arbeidet.

På bakgrunn av evalueringene fra KPMG og DFØ er det iverksatt en rekke endringer slik at NTAES' arbeid i dag gir større merverdi for a-krimisamarbeidet. Begge evalueringene, samt etatene i a-krimisamarbeidet, har påpekt et behov for at NTAES kan dele opplysninger på aktørnivå med kontrolletatene og politiet. I stortingsmeldingen mot økonomisk kriminalitet fremgår det at regjeringen «vil utrede behovet for endringer i politiregisterforskriften for å kunne dele mer informasjon fra Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter (NTAES)». Dette følges opp av Justis- og beredskapsdepartementet, og departementet tar sikte på å fullføre utredningen våren 2025.

Kontroll og oppfølging, og tverretatlig samarbeid

---

31. Styrke det tverretatlige samarbeidet for å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet

Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Finansdepartementet ga i mai og desember 2023 to oppdragsbrev til Arbeids-tilsynet, Arbeids- og velferdsetaten, Skatteetaten og politiet om å videreutvikle a-krimssamarbeidet. Etatene har utarbeidet en fremdriftsplan med ulike tiltak som både hver for seg og sammen vil bidra til å videreutvikle samarbeidet. Noen av tiltakene handler om å styrke den strategiske styringen av samarbeidet og sikre økt slagkraft, kunnskap og samlet effekt. Andre tiltak understøtter utfordringer påpekt i KPMG sin evaluering av a-krimssamarbeidet (2022) og i de to oppdragsbrevene. Det ble i juni 2024 rapportert til departementene på status i arbeidet.

Styringsgruppen for Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretnings-senter (NTAES) og a-krimssamarbeidet har det overordnede ansvaret for tiltakene i fremdriftsplanen og følger jevnlig opp ulike leveranser under tiltakene.

Fremdriftsplanen oppdateres i tråd med gjennomføring av tiltak og eventuelle behov for nye tiltak som avdekkes på bakgrunn av erfaringer, læring og ny kunnskap, samt eventuelle nye politiske signaler. Det er også relevant å se hen til stortingsmeldingen om økonomisk kriminalitet. Det å videreutvikle a-krimssamarbeidet er et kontinuerlig og langsiktig arbeid.

For å konkretisere etatenes felles mål for innsatsen mot arbeidslivskriminalitet, har styringsgruppen i 2024 gitt nasjonale føringer for a-krimssentrenes aktivitet. Målet er å bidra til en mer felles og slagkraftig innsats, og en klarere definering av sentrenes prioriterte oppgaver og fokusområder. Som grunnlag for nasjonale føringer kommende år, vil etatene evaluere erfaringer med dette så langt.

Det jobbes også med å få en bedre kunnskapsbasert styring i a-krimssamarbeidet. Dette innbefatter tertialvise lokale og nasjonale tverretatlige etterretningsoppsummeringer (ESUM) på a-krimområdet. De skal, sammen med kunnskapsprodukter fra NTAES og etatenes analyse- og etterretningsmiljøer, være beslutningsgrunnlag for lokale og nasjonale prioriteringer. Økokrim har holdt i arbeidet med de nasjonale ESUM-ene, men fra høsten 2024 har NTAES overtatt oppgaven. Målsettingen er at den nasjonale ESUM-en skal utvikles videre slik at behovene for beslutningsstøtte kan dekkes.

Andre utviklingstiltak det jobbes med er forslag til indikatorer som kan følges årlig og som gir informasjon om overordnet innsats og effekter, og som også kan brukes for ulike innsatsområder. Manglende statistikkgrunnlag i et a-krimperspektiv er fortsatt en utfordring for dette arbeidet.

Kapasitet (ressurser og kompetanse), spesielt på a-krimsentrene, er også et sentralt tema i utviklingsarbeidet. Perioder med redusert bemanning og turnover påvirker både drift og kontinuitet i arbeidet, samt sentrenes kapasitet både til kunnskapsbygging og kontrollaktiviteter. Etatene har imidlertid høyt fokus på å sikre tilstrekkelig bemanning i sentrene. Videre jobbes det med å lage et tverretatlig opplæringsopplegg, som kan bidra til å styrke kompetanse og sikre mer enhetlig opplæring på tverretatlige temaer.

Etatene vurderer at det fortsatt er et stort behov for å videreutvikle felles IKT-støtte for a-krimssamarbeidet, og dette er kontinuerlig på agendaen. Samtidig er det mange utfordringer, særlig knyttet til personvernrettslige tema og til tilstrekkelig kompetanse og ressurser for en rigg som sikrer systemutvikling basert på forretningsmessige behov.

Etatene er i 2024 samlet tildelt 15 mill. kroner for å styrke det eksisterende lokale a-krimssamarbeidet i Innlandet. Etatene er i en rekrutteringsprosess, og ressurser vil være på plass fra 2025.

---

32. Sikre effektiv bruk av sanksjoner

Formålet med a-krimssamarbeidet er at etatenes samlede ressurser og sanksjonsmuligheter ses i sammenheng og utnyttes effektivt. Det er derfor et kontinuerlig fokus på dette i det operative a-krimssamarbeidet. Det er også gitt føring i tidligere tildelingsbrev til etatene om at ved lovbrudd som Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferdsetaten og Skatteetaten har forutsetninger for å avdekke og sanksjonere på en tilstrekkelig måte, skal det benyttes forvaltningssanksjoner. Politiet og påtalemyndigheten skal prioritere å følge opp lovbrudd som er av alvorlig karakter, eller som ikke anses å kunne sanksjoneres tilstrekkelig gjennom forvaltningsporet.

Gjennom a-krimssamarbeidet er det et bredt samarbeid med en rekke andre myndigheter som har virkemidler og sanksjoner som er sentrale i innsatsen mot arbeidslivskriminalitet. Statens vegvesen er en viktig samarbeidspart innen flere områder.

I stortingsmeldingen om økonomisk kriminalitet drøftes administrative sanksjoner eller straff. Regjeringen vil utrede bruken og effekten av administrative sanksjoner og straff i bekjempelsen av økonomisk kriminalitet, med sikte på å oppnå en mer enhetlig tilnærming til hvilke saker som følges opp av henholdsvis kontrolletatene og politi og påtalemyndighet. Dette antas også å få betydning for bruk av sanksjoner i a-krimssamarbeidet. Oppdraget er lyst ut av Justis- og beredskapsdepartementet.

Arbeidstilsynet skal ha en tydelig tilstedeværelse og synlighet i arbeidslivet. Etaten skal legge til grunn en streng reaksjonsbruk, og i større grad bruke overtredelsesgebyr og politianmelde grov arbeidslivskriminalitet, noe som blant annet er synliggjort i tildelingsbrev fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet til etaten.

De mest alvorlige sakene skal politianmeldes og følges opp av politiet og påtalemyndigheten. Samtidig er det viktig at det er tilstrekkelig kraft bak Arbeidstilsynets virkemidler. Tidligere kunne Arbeidstilsynet gi gebyrer opp til 1,8 mill. kroner (15 G). Etter forslag fra regjeringen er det maksimale nivået nå hevet til 50 G, som vil si nesten 6 mill. kroner. Alternativt skal Arbeidstilsynet kunne gi gebyr på inntil 4 prosent av virksomhetens omsetning. Lovendringen trådte i kraft 1. juli 2024.

Regjeringen er opptatt av at Arbeidstilsynet skal ha tilstrekkelig mulighet til å drive målrettet og effektivt tilsyn, også overfor de mer useriøse virksomhetene. Regjeringen har foreslått at Arbeidstilsynet gis nye virkemidler som særlig retter seg mot disse virksomhetene. Regjeringen har blant annet foreslått at det innføres opplysningsplikt overfor tredjeparter, mulighet til å ilegge overtredelsesgebyr mot fysiske personer, at Arbeidstilsynet skal kunne ha anledning til å ta med seg dokumenter på tilsyn og plikt for politiet til å bistå Arbeidstilsynet. Forslagene har vært på offentlig høring. Arbeids- og inkluderingsdepartementet jobber nå med å gjennomgå høringsinnspillene og tar sikte på å fremme lovproposisjon for Stortinget i løpet av våren 2025.

Den høyere påtalemyndighet har gjennomført en kvalitetsundersøkelse på inndragningsfeltet. Rapporten fra undersøkelsen ble avgitt 11. juni 2024 og er inntatt i Riksadvokatens skriftserie nr. 1/2024. Funnene varierer mellom de ulike politidistriktene, men det er likevel en del fellestrekk:

Etterforskingen fremstår som god og forsvarlig innledningsvis i sakene, ved at utbytte identifiseres og sikres. Inndragningsspørsmålet får imidlertid ikke samme oppmerksomhet i den videre saksbehandlingen. Etterforsking med tanke på inndragning av verdier, utover det som er tatt i beslag innledningsvis, synes i liten grad å være prioritert. Manglende kapasitet og ressurser anføres som en mulig årsak.

Tilskjæring av sakene og utforming av påtalevedtak innebærer at beslag som er tatt innledningsvis, tidvis må leveres tilbake til siktede etter avsluttet etterforsking. Behovet for kompetansehevende tiltak hos etterforskere og politijurister i politidistriktene må kartlegges. Opprettelse av egen inndragningsspesialist på påtalesiden bør vurderes. Undersøkelsen vil bli fulgt opp hovedsakelig som ledd i statsadvokatenes fagledelse overfor politiet.

33. Følge opp tjeneste for digital deling av tilsynsdata mellom ulike tilsynsmyndigheter

Datadelertjenesten Tilda skal bidra til at tilsynsmyndighetene får tilgang til pålitelig og oppdatert tilsynsinformasjon om tid, sted og funn fra tilsyn som andre myndigheter har gjort eller planlegger å gjøre. Denne informasjonen kan benyttes til å koordinere og samordne tilsyn, og til å identifisere tema eller områder som krever spesiell oppmerksomhet. I tjenesten kan man dele data om alle typer organisasjonsformer. Det deles ikke personopplysninger.

Det har vært gjennomført møter med en rekke tilsynsmyndigheter, og alle fagsystemleverandører til brannvesen og el-tilsyn, hvor formålet har vært å presentere tjenesten og formelt invitere dem til å bli med i samarbeidet.

Følgende tilsyn er koblet til tjenesten per oktober 2024: Arbeidstilsynet, Fiskeridirektoratet, Justervesenet, Miljødirektoratet, Næringslivets sikkerhetsorganisasjon, Havindustritilsynet (Petroleumstilsynet), Mattilsynet og Statsforvalteren. I tillegg er 40 brann- og redningsvesen og 100 lokale el-tilsyn koblet på.

Det er behov for at flere tilsynsmyndigheter prioriterer utvikling av nødvendige interne systemløsninger som muliggjør oppkobling mot Tilda, slik at tjenesten skal få den nytteverdien som var tiltenkt. Personopplysninger som skal deles i Tilda er i utgangspunktet knyttet til enkelpersonforetak og kan ikke deles gjennom Tilda. Dette betyr at de enkelte tilsynsmyndighetene og deres eierdepartementer må vurdere om det foreligger hjemmel til å dele opplysninger som inneholder persondata.

Internasjonalt samarbeid

---

34. Videreføre samarbeidet med ELA

Norge har til nå deltatt som observatør i den europeiske arbeidsmarkedsmyndigheten (ELA). Forordningen om ELA ble tatt inn i EØS-avtalen 8. desember 2023, med forbehold om Stortingets samtykke. Et forslag til gjennomføring av forordningen i norsk rett var på høring før sommeren 2024. Høringen viste bred støtte blant fagetater og partene til gjennomføring av forordningen. Lov- og samtykkeproposisjon ble lagt fram for Stortinget 8. november 2024.

Arbeidstilsynet deltar allerede aktivt i samarbeidet, hvor et viktig tema er utveksling av erfaringer fra myndighetenes arbeid mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Arbeidstilsynet er også med i en arbeidsgruppe som deler erfaring med ivaretagelse av ukrainske flyktninger i arbeidslivet. Videre deltar Arbeidstilsynet i to EU-finansierte prosjekter om utsendte arbeidstakere. Her gjennomføres det tilsyn og kartlegging av hvordan håndhevingsdirektivet blir praktisert i landene som er med i prosjektene. Arbeidstilsynet har også et samarbeid med erfaringsdeling mellom de norske regionale verneombudene og tyske «Arbeit und Leben». Stortingets samtykke vil legge til rette for full deltagelse i ELAs aktiviteter.

---

35. Forsterke samarbeidet med kontrollmyndighetene i Norden og Baltikum

Basert på samarbeidsavtalene med arbeidstilsynene i Estland og Latvia har Arbeidstilsynet gjennomført prosjekter finansiert med EØS-midler. Det er gjennomført felles og koordinerte tilsyn, informasjonstiltak og delt god praksis. Prosjektene ble avsluttet i april 2024, men samarbeidet videreføres som linjeaktiviteter i påvente av mulige nye EØS-midler.

I samarbeid med Litauen er det gjennomført et tverretatlig samarbeidsprosjekt om «undeclared work», finansiert av EØS-midler. Prosjektet har omfattet Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferdsetaten, politiet og Skatteetaten i Norge – og seks tilsvarende etater i Litauen. Gjennom dette prosjektet har etatene delt kunnskap og erfaringer om tverretatlig a-krimssamarbeid og gjennomført bilaterale tilsyn hvor a-krimssentrene i Nordland og Oslo har vært sentrale fra norsk side. En direkte følge av dette prosjektet er opprettelsen av et a-krimssenter i Litauen etter norsk modell.

Gjennom samarbeidsprosjektet ble det vinteren 2024 gjennomført en ekstern evaluering av selve prosjektet. Funnene gir gode innspill å ta med i fremtidig bilateralt samarbeid, ikke bare med Litauen, men også med andre land Arbeidstilsynet har bilateralt samarbeid med. Evalueringen ga også anbefalinger for organisering og drift av fremtidige bilaterale prosjekter.

Alle fem nordiske land og de tre baltiske landene har videreført et samarbeid kalt «Nordic Baltic HUB fighting undeclared work». Gjennom seminarer, konferanser og samarbeidsmøter har Arbeidstilsynet delt kunnskap om god praksis, herunder hvordan involvere partene i arbeidet mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Nordic Baltic HUB er nå tatt inn som en permanent arbeidsgruppe under Nordisk ministerråd for arbeidsliv, noe som vil bidra til kontinuitet i arbeidet.

Utgitt av: Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Bestilling av publikasjoner:
Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon
publikasjoner.dep.no
Telefon: 22 24 00 00
Publikasjoner er også tilgjengelige på:
www.regjeringen.no
Publikasjonskode: A-0067 B

Trykk: Departementenes sikkerhets- og
serviceorganisasjon 12/2024

